

KUNNSKAPSDEPARTEMENTET

Postboks 8119 DEP
0032 OSLO

Saksbehandler

Vår dato

Vår referanse

Deres dato

Deres referanse

Marianne Dahlseng

07.05.2025

2025/301

Oppfølging fra FUG etter fagseminar med KD 1. april 2025 – områder å utrede med blikk på skole-hjem i framtidens fellesskole

FUG takker for hyggelig og informativt møte i Kunnskapsdepartementet den 1. april 2025.

Med grunnlag i innspill fra utvalgets medlemmer rundt framtidens fellesskole i forbindelse med utvalgets møte i mars, ble det holdt et muntlig innlegg av utvalgets leder om innspill til framtidens skole-hjemsamarbeid under fagseminaret den 1. april. Her følger dette innlegget:

Forskningen er kjent og entydig. Godt skole-hjemsamarbeid er en avgjørende faktor for elevers inkludering, trivsel og læring. Utredningen "Et jevnere utdanningsløp" understreker dette ettertrykkelig. Skolen trenger alle foreldre med på laget!

Stortinget har også vært tydelig på at dette er viktig; opplæringslovens §10-4 sier jo i realiteten at skolen skal sørge for å involvere foreldre og elever i hele skolens virksomhet og §10-8 at vi må få all den informasjonen vi trenger for å kunne bidra. Dog må utvalget få bemerke at vi er usikre på hvordan staten skal klare å motivere kommuner og skoler til å sikre denne involveringen så lenge departementet selv i en del tilfeller ikke klarer å synliggjøre foreldrene som en viktig part i skolen.

Foreldres engasjement for eget barn kommer både intuitivt og som svar på lovens krav til at deres barn skal få opplæring tilpasset sine forutsetninger for å kunne utnytte og utvikle sine evner. Her er det først og fremst behov for at skolen sikrer at foreldre blir invitert inn til tillitsfull dialog, at det gis tilpasset informasjon og at det skjer forventningsavklaringer med foreldrene.

Når det gjelder engasjement for fellesskapet og skoledemokratiet, så krever det i større grad at skolen går foran og viser at alle foreldre kan bidra. Skolen, som den profesjonelle parten, må ta initiativ til å invitere inn. Samtidig må skolen og foreldrene sammen finne en god balanse, slik at foreldrene ikke opplever å miste sitt ansvar og initiativ for eget foreldreskap, foreldrefellesskap og samarbeid med skolen.

Basert på dette har vi noen konkrete punkter om hvilke områder vi mener bør utredes nærmere med blikk på å gi et løft for skole-hjemsamarbeidet i framtidens skole:

FORELDREUTVALGET FOR GRUNNOPPLÆRINGEN

Postboks 29, 3833 Bø i Telemark | Besøksadresse: Stasjonsvegen 33A, 3800 Bø i Telemark
Telefon: 477 99 200 | Org.nr.: 989 628 011 | post@fug.no | www.foreldreutvalgene.no

1. Styrke lærerutdanningen og «mentorordningen» i skolen på relasjonell kompetanse og foreldresamarbeid

- Bidra til å redusere «praksissjokket»
- Bidra til tillit; samarbeid bygger på tillit
- Bidra til å avklare diskusjoner om «brysomme foreldre», «arrogante skoleledere» og lærere som vil ha «ferdig oppdradde barn» som elever
- Bidra til at alle foreldre skal oppleves som en ressurs for sine barn og at alle elever og foreldre skal oppleves som en ressurs for fellesskapet

2. Sikre bedre involvering av foreldre og elever i skolens virksomhet

- Mulighetene til et mer omfattende, bedre og tettere samarbeid gitt i lovens § 10-4 må på kommune og skolenivå konkretiseres og forventningene avklares. For å skape grunnlaget for et bedre samarbeid bør man her også diskutere om man skal ta med noe fra de punktene som lå i den gamle lovens §11-4 om foreldrenes ansvar for fellesskapet – se nedenfor
- Praktisk styrking av foreldrefellesskap
- Med skoleeiers økte ansvar (inkl. en del valg knyttet til digitalisering) er det blitt et tydeligere behov for Kommunale foreldreutvalg

Foreldrene som gruppe sitt ansvar for fellesskapet i § 11-4 i den gamle loven om forelderådet:

- *fremme fellesinteressene til foreldra*
- *medvirke til at elevar og foreldre tek aktivt del i arbeidet for å skape godt skolemiljø*
- *arbeide for å skape godt samhold mellom heimen og skolen*
- *leggje til rette for trivsel og positiv utvikling hjå elevane*
- *skape kontakt mellom skolen og lokalsamfunnet.*

3. Skolen må styrkes som nærmiljøarena hvor det legges til rette for at foreldre bidrar

- Se til skoler som har fått Dronning Sonjas skolepris og Benjamin-prisen. Her har foreldre tatt en sentral rolle for å bidra til fellesskapet
- Tettere integrering mellom skole og aktiviteter som organiseres gjennom lag og foreninger
- Invitere «Landsbyen» mer inn i skolen (kanskje til og med i skolemiljøutvalg o.l. – også jfr. første strekpunkt i punkt 2)

4. Flere yrkesgrupper må inn i skolen og klasserommet

- "Samarbeidskoordinator/familiekoordinator/HR-ansvarlig avd. foreldre", skolemiljøteam o.l. – på sikt ressurser i hver skole/hvert klasserom som kan styrke oppfølgingen av gode læringsmiljø
- Integrere velferdstjenester som NAV, barnevern, PPT, flyktning/integrering, friluft-/folkehelse-/idrettskonsulent tett inn i skolen - bedre samhandling, mindre «silo» = bedre ressursutnyttelse og bedre resultater
- Bidra til bedre etterlevelse av gratisprinsippet, og felles fokus hos foreldre og skole

5. Analysere hva elevene og foreldrene trenger å lære i møte med KI og digitalisering

- Hvordan foreldre kan støtte opp om elevenes læring i en skole i rask endring

6. Nasjonal foreldreundersøkelse

- Det er behov for å innhente foreldrenes opplevelse av skole og samarbeidet med skolen

7. Bedre løsninger for foreldretilgang på digitale flater

- Vi erfarer at det har oppstått et gap mellom opplæringslovens forventning om "samarbeid og forståing med heimen" og hvordan skolen løser dette i de ulike digitale verktøy de bruker i dag. Det foreligger, etter vår mening, et "samarbeidsunderskudd" i det digitale

Utvalget ser fram til videre medvirkning i arbeidet med framtidens fellesskole.

Med vennlig hilsen

Ståle Sand Kalkvik
Utvalgsleder

Marianne Dahlseng
Kontorsjef

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur